Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (drugi senat)

z dne 5. septembra 2019*

„Predhodno odločanje – Pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah – Direktiva (EU) 2016/343 – Člen 4(1) – Domneva nedolžnosti – Javno označevanje osumljenih ali obdolženih oseb za krive – Sporazum, sklenjen med državnim tožilcem in storilcem kaznivega dejanja – Nacionalna sodna praksa, v kateri je določena identifikacija osumljenih ali obdolženih oseb, ki niso sklenile takega sporazuma – Listina o temeljnih pravicah – Člen 48“

V zadevi C-377/18,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Spetsializiran nakazatelen sad (specializirano kazensko sodišče, Bolgarija) z odločbo z dne 31. maja 2018, ki je na Sodišče prispela 8. junija 2018, v kazenskem postopku zoper

AH,

PB,

CX,

KM,

PH,

ob udeležbi

MH,

SODIŠČE (drugi senat),

v sestavi A. Arabadjiev, predsednik senata, T. von Danwitz in C. Vajda (poročevalec), sodnika,

generalni pravobranilec: H. Saugmandsgaard Øe,

sodni tajnik: M. Aleksejev, vodja oddelka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 13. marca 2019,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

– za nemško vlado sprva T. Henze, E. Lankenau in M. Hellmann, agenti, nato E. Lankenau in M. Hellmann, agenta,

* Jezik postopka: bolgarščina.

– za italijansko vlado G. Palmieri, agentka, skupaj s S. Faracijem, avvocato dello Stato,

– za Evropsko komisijo R. Troosters in Y. G. Marinova, agenta,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 13. junija 2019

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 4(1), prvi stavek, Direktive (EU) 2016/343 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 2016 o krepitvi nekaterih vidikov domneve nedolžnosti in krepitvi pravice biti navzoč na sojenju v kazenskem postopku (UL 2016, L 65, str. 1) v povezavi z uvodno izjavo 16, prvi stavek, in uvodno izjavo 17 te direktive.

2 Ta predlog je bil vložen v okviru kazenskega postopka, uvedenega zoper osebe AH, PB, CX, KM in PH, v zvezi z njihovim domnevnim sodelovanjem v organizirani hudodelski združbi.

Pravni okvir

Pravo Unije

Listina

3 Člen 48 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina), naslovljen „Domneva nedolžnosti in pravica do obrambe“, določa:

„1. Obdolženec velja za nedolžnega, dokler njegova krivda ni dokazana v skladu z zakonom.

2. Vsakemu obdolžencu je zagotovljena pravica do obrambe.“

4 V Pojasnilih k Listini (UL 2007, C 303, str. 17) je v zvezi s členom 48 Listine pojasnjeno, da ta določba ustreza členu 6(2) in (3) Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, podpisane 4. novembra 1950 v Rimu (v nadaljevanju: EKČP).

5 Člen 52 Listine, naslovljen „Obseg pravic in načel ter njihova razlaga“, v odstavku 3 določa:

„Kolikor ta listina vsebuje pravice, ki ustrezajo pravicam, zagotovljenim z [EKČP], sta vsebina in obseg teh pravic enaka kot vsebina in obseg pravic, ki ju določa navedena konvencija. Ta določba ne preprečuje širšega varstva po pravu Unije.“

Direktiva 2016/343

6 V uvodnih izjavah 1, 4, 5, 9, 10, 16 in 48 Direktive 2016/343 je navedeno:

„(1) Domneva nedolžnosti in pravica do poštenega sojenja sta zapisani v členih 47 in 48 [Listine], členu 6 [EKČP], členu 14 Mednarodnega pakta o državljanskih in političnih pravicah (MPDPP) in členu 11 Splošne deklaracije o človekovih pravicah.

[…]

(4) Izvajanje [načela vzajemnega priznavanja sodb in drugih sodnih odločb] temelji na predpostavki, da države članice zaupajo v kazenskopravne sisteme drugih držav članic. Obseg načela vzajemnega priznavanja je odvisen od več dejavnikov, ki vključujejo mehanizme za varovanje pravic osumljenih in obdolženih oseb in skupne minimalne standarde, potrebne za lažje uresničevanje navedenega načela.

(5) Čeprav so države članice pogodbenice EKČP in MPDPP, izkušnje kažejo, da to samo po sebi ne zagotavlja vedno zadostnega zaupanja v kazenskopravne sisteme drugih držav članic.

[…]

(9) Namen te direktive je okrepiti pravico do poštenega sojenja v kazenskem postopku z določitvijo skupnih minimalnih pravil glede nekaterih vidikov domneve nedolžnosti in pravice biti navzoč na sojenju.

(10) Z določitvijo skupnih minimalnih pravil o varstvu procesnih pravic osumljenih in obdolženih oseb je namen te direktive okrepiti zaupanje držav članic v kazenskopravne sisteme drugih držav članic in tako olajšati vzajemno priznavanje odločb v kazenskih zadevah. Takšna skupna minimalna pravila lahko prav tako odpravijo ovire za prosto gibanje državljanov na ozemlju držav članic.

[…]

(16) Domneva nedolžnosti bi bila kršena, če bi javne izjave javnih organov ali sodne odločbe, razen odločbe o ugotovitvi krivde, osumljeno ali obdolženo osebo označile za krivo, dokler taki osebi ni dokazana krivda v skladu z zakonom. Take izjave in sodne odločbe ne bi smele odražati mnenja, da je ta oseba kriva. To ne bi smelo posegati v akte tožilstva, namenjene dokazovanju krivde osumljene ali obdolžene osebe, kot je obtožni akt, in v sodne odločbe, na podlagi katerih se izvrši pogojna kazen, pod pogojem, da se spoštujejo pravice obrambe. To prav tako ne bi smelo posegati v predhodne procesne odločbe, ki jih sprejmejo sodni ali drugi pristojni organi in ki temeljijo na sumu ali na obremenilnih dokazih, kot so odločbe o priporu pred sojenjem, če v teh odločbah osumljena ali obdolžena oseba ni označena za krivo. Pristojni organ bi moral morda pred sprejetjem predhodne procesne odločbe preveriti, ali obstaja dovolj obremenilnih dokazov zoper osumljeno ali obdolženo osebo za utemeljitev take odločbe, ta odločba pa lahko vsebuje sklicevanja na take dokaze.

[…]

(48) Glede na to, da direktiva določa minimalna pravila, bi države članice morale imeti možnost razširiti pravice iz te direktive, da zagotovijo višjo raven varstva. Raven varstva, ki jo zagotavljajo države članice, nikoli ne bi smela biti nižja od standardov, ki so določeni v Listini oziroma EKČP, kakor ju razlagata Sodišče in Evropsko sodišče za človekove pravice.“

7 Člen 1 Direktive 2016/343, naslovljen „Predmet urejanja“, določa:

„Ta direktiva določa skupna minimalna pravila o:

(a) nekaterih vidikih domneve nedolžnosti v kazenskem postopku;

(b) pravici biti navzoč na sojenju v kazenskem postopku.“

8 Člen 2 te direktive, naslovljen „Področje uporabe“, določa:

„Ta direktiva se uporablja za fizične osebe, ki so osumljene ali obdolžene v kazenskem postopku. Uporablja se v vseh fazah kazenskega postopka, od trenutka, ko je oseba osumljena ali obdolžena storitve kaznivega dejanja ali domnevnega kaznivega dejanja, dokler odločba o končni ugotovitvi, ali je ta oseba storila zadevno kaznivo dejanje, ne postane pravnomočna.“

9 Člen 4 navedene direktive, naslovljen „Javno označevanje osumljenih ali obdolženih oseb za krive“, v odstavku 1 določa:

„Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, da zagotovijo, da javne izjave javnih organov in sodne odločbe, razen odločb o ugotovitvi krivde, osumljene ali obdolžene osebe ne označujejo za krive, dokler tej osebi ni dokazana krivda v skladu z zakonom. To ne posega v akte tožilstva, katerih namen je dokazati krivdo osumljene ali obdolžene osebe, in v predhodne procesne odločbe, ki jih sprejmejo sodni ali drugi pristojni organi in ki temeljijo na sumu ali na obremenilnih dokazih.“

10 Člen 14 navedene direktive, naslovljen „Prenos v nacionalno zakonodajo“, v odstavku 1 določa:

„Države članice uveljavijo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, do 1. aprila 2018. O tem takoj obvestijo Komisijo.

Države članice se v sprejetih predpisih sklicujejo na to direktivo ali sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.“

Bolgarsko pravo

11 V skladu s členom 381 Nakazatelno-protsesualen kodeks (zakonik o kazenskem postopku, v nadaljevanju: NPK) lahko vsaka obdolžena oseba, ki prizna svojo krivdo, po koncu preiskave prek svojega odvetnika sklene sporazum z državnim tožilcem.

12 Člen 381(5) NPK določa:

„Sporazum se sklene v pisni obliki in vsebuje priznanje glede teh vprašanj:

1. ali je bilo dejanje storjeno, ali ga je storil obdolženec, ali je ta odgovoren zanj, ali dejanje pomeni kaznivo dejanje in katera je pravna kvalifikacija tega dejanja?

[…]“

13 Člen 381(7) NPK določa:

„Kadar postopek zadeva več oseb […], lahko sporazum sklenejo nekatere od njih […]“

14 Člen 382(5) NPK določa:

„Sodišče lahko predlaga spremembe sporazuma, ki se obravnavajo skupaj z državnim tožilcem in odvetniki obdolžencev. Obdolženec se izjavi zadnji.“

15 V skladu s členom 382(7) NPK sodišče odobri sporazum, če ta ni v nasprotju z zakonom in moralnimi načeli.

16 Člen 383(1) NPK določa, da ima sporazum učinke pravnomočne sodbe.

17 V skladu s členi od 12 do 14 Zakon za grazhdanskata registratsia (zakon o registru prebivalstva) se bolgarski državljani določijo s tremi elementi, in sicer z imenom, imenom očeta in priimkom. Imajo tudi nacionalno identifikacijsko številko, določeno v členu 11(1) tega zakona, kot upravno identifikacijsko oznako, ki omogoča jasno opredelitev zadevne osebe.

Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje

18 Iz predložitvene odločbe je razvidno, da se osebe AH, PB, CX, KM, PH in MH preganja, ker so od novembra 2014 do novembra 2015 sodelovale v organizirani hudodelski združbi, ki je delovala v Sofiji (Bolgarija). Namen te skupine je bil pridobivanje premoženjske koristi z izdelavo ponarejenih uradnih listin ali s ponarejanjem vsebine teh listin, in sicer osebnih dokumentov in vozniških dovoljenj za vožnjo motornih vozil. V obtožnem aktu se zatrjuje, da je bila ta šesterica organizirana v hudodelsko združbo in da so si razdelili vloge z namenom doseči skupni cilj, ki je kaznivo dejanje.

19 Le ena od teh oseb, in sicer MH, je izrazila željo po sklenitvi sporazuma z državnim tožilcem, v katerem bi priznala svojo krivdo v zameno za milejšo kazen.

20 V skladu z navedbami v predložitveni odločbi je preostalih pet obdolženih oseb (v nadaljevanju: pet obdolženih oseb) dalo „postopkovno soglasje“ k temu, da oseba MH sklene tak sporazum z državnim tožilcem, pri čemer so izrecno navedle, da to ne pomeni, da priznavajo svojo krivdo in da se odpovedujejo svoji pravici, da se izjavijo za nedolžne.

21 Iz opisa dejanskega stanja v sporazumu, sklenjenem med državnim tožilcem in osebo MH, izhaja, da je bila zadnjenavedena oseba skupaj s petimi obdolženimi osebami del organizirane hudodelske združbe. Vse obdolžene osebe so v tem sporazumu identificirane na enak način, to je z njihovim imenom, imenom očeta, priimkom in nacionalno identifikacijsko številko. Edina razlika v tem, kako so te osebe identificirane, je dejstvo, da je oseba MH poleg tega identificirana z datumom rojstva in krajem rojstva, naslovom, narodnostjo, državljanstvom, družinskim statusom ter kazensko evidenco.

22 V skladu z nacionalnimi procesnimi pravili je bil ta sporazum predložen v odobritev predložitvenemu sodišču, ki je pristojno za njegovo spremembo.

23 V zvezi s tem se to sodišče sprašuje, ali je v skladu s členom 4(1) Direktive 2016/343, da se v besedilu sporazuma iz postopka v glavni stvari pet obdolženih oseb, ki niso sklenile tega sporazuma in v zvezi s katerimi se zadeva nadaljuje po rednem kazenskem postopku, jasno in izrecno navede kot članice zadevne organizirane hudodelske združbe in da se jih identificira z njihovim imenom, imenom očeta, priimkom in nacionalno identifikacijsko številko.

24 Navaja, prvič, da se mora v skladu z ustaljeno nacionalno sodno prakso besedilo sporazuma popolnoma ujemati z besedilom obtožnega akta, v katerem so vse obdolžene osebe navedene kot sostorilke kaznivega dejanja. Poleg tega bi bila lahko navedba sostorilcev kaznivega dejanja zelo pomembna za obstoj znakov zadevnega kaznivega dejanja, saj je v skladu z bolgarskim pravom za to, da obstaja organizirana hudodelska združba, potrebno sodelovanje vsaj treh oseb.

25 Drugič, predložitveno sodišče poudarja, da člen 4(1) Direktive 2016/343 sodišču prepoveduje označevati obdolženo osebo za krivo v odločbi, ki ni odločba o ugotovitvi krivde. Sprašuje se, ali je treba šteti, da je pet obdolženih oseb, za katere se zadeva nadaljuje po rednem kazenskem postopku, označenih za krive, če so v uradni sodni odločbi navedene z njihovim imenom, imenom očeta, priimkom in nacionalno identifikacijsko številko kot sostorilke zadevnega kaznivega dejanja.

26 V teh okoliščinah je Spetsializiran nakazatelen sad (specializirano kazensko sodišče, Bolgarija) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Ali je nacionalna sodna praksa, ki zahteva, da se v besedilu sporazuma (sklenjenega v okviru kazenskega postopka) kot storilci zadevnega kaznivega dejanja navedejo ne le obdolženec, ki je priznal krivdo za navedeno kaznivo dejanje in je sklenil ta sporazum, temveč tudi drugi obdolženci, sostorilci kaznivega dejanja, ki niso sklenili tega sporazuma in niso priznali krivde ter v zvezi s katerimi se zadeva nadaljuje po rednem kazenskem postopku, toda ki soglašajo s tem, da prvi obdolženec sklene sporazum, v skladu s členom 4(1), prvi stavek, Direktive 2016/343 v povezavi z uvodno izjavo 16, prvi stavek, in uvodno izjavo 17 te direktive?“

27 Predsednik Sodišča je s sklepom z dne 22. junija 2018 odločil, da se zadeva v skladu s členom 53(3) Poslovnika Sodišča obravnava prednostno.

Vprašanje za predhodno odločanje

28 Najprej, čeprav je v predlogu za sprejetje predhodne odločbe navedeno, da je pet obdolženih oseb dalo „postopkovno soglasje“ k temu, da oseba MH sklene sporazum o priznanju krivde z državnim tožilcem v zameno za milejšo kazen, je treba poudariti, da Sodišču ni postavljeno vprašanje o morebitni združljivosti nacionalne ureditve, s katero bi bila glede na okoliščine primera sodna odobritev takega sporazuma odvisna od soglasja teh oseb, s pravom Unije.

29 Predložitveno sodišče z vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 4(1) Direktive 2016/343 razlagati tako, da nasprotuje temu, da v sporazumu, v katerem obdolžena oseba prizna svojo krivdo v zameno za milejšo kazen in ki ga mora potrditi nacionalno sodišče, kot sostorilka zadevnega kaznivega dejanja ni izrecno navedena samo ta oseba, ampak tudi druge obdolžene osebe, ki krivde niso priznale in se preganjajo v okviru ločenega kazenskega postopka.

Uporaba Direktive 2016/343

30 Najprej je treba preučiti, ali se Direktiva 2016/343 uporablja v okoliščinah, kot so te iz postopka v glavni stvari.

31 Prvič, ni sporno, da se ta direktiva uporablja *ratione temporis*. V zvezi s tem zadostuje ugotoviti, da predložitveno sodišče še ni odobrilo sporazuma iz postopka v glavni stvari in da bo torej do morebitne odobritve tega sporazuma nujno prišlo po roku za prenos Direktive 2016/343, ki je 1. april 2018.

32 Drugič, Direktiva 2016/343 se uporablja tudi *ratione personae*. V skladu s členom 2 te direktive se ta direktiva uporablja za fizične osebe, ki so osumljene ali obdolžene v kazenskem postopku. Uporablja se v vseh fazah kazenskega postopka, in sicer od trenutka, ko je oseba osumljena ali obdolžena storitve kaznivega dejanja ali domnevnega kaznivega dejanja, dokler odločba o končni ugotovitvi, ali je ta oseba storila zadevno kaznivo dejanje, ne postane pravnomočna.

33 Iz predložitvene odločbe pa je razvidno, da se pet obdolženih oseb iz postopka v glavni stvari preganja v kazenskem postopku in da končna odločba o ugotovitvi njihove krivde za zadevno kaznivo dejanje še ni bila sprejeta.

34 Tretjič, navedena direktiva se uporablja *ratione materiae*, ker sporazum iz postopka v glavni stvari spada v kategorijo „sodne odločbe, razen odločb o ugotovitvi krivde“ iz člena 4(1) Direktive 2016/343. Na eni strani namreč tak sporazum, ki je sklenjen med državnim tožilcem in obdolženo osebo, po odobritvi sodišča pomeni sodno odločbo, kot je navedel generalni pravobranilec navedel v točkah od 37 do 42 sklepnih predlogov.

35 Na drugi strani v tem sporazumu iz postopka v glavni stvari ni odločeno o krivdi petih obdolženih oseb. V zvezi s tem je treba poudariti, da zgolj to, da se ta sporazum nanaša na krivdo osebe MH, ne more izključiti opredelitve odločbe, „razen odločb o ugotovitvi krivde“, kar zadeva pet obdolženih oseb. Kot je poudarilo predložitveno sodišče, lahko ta sporazum pomeni vsebinsko odločitev za osebo, ki ga je sklenila in ki je torej lahko označena za krivo, ne pa za druge obdolžence, ki niso sklenili sporazuma. Drugačna razlaga člena 4(1) Direktive 2016/343 bi povzročila, da pet obdolženih oseb ne bi moglo več uveljavljati jamstev iz te določbe. Taka razlaga bi bila v nasprotju z namenom direktive, kot izhaja iz njene uvodne izjave 9, in sicer okrepitvijo pravice do poštenega sojenja v kazenskem postopku.

Obveznost iz člena 4(1), prvi stavek, Direktive 2016/343

36 Države članice na podlagi člena 4(1), prvi stavek, Direktive 2016/343 sprejmejo potrebne ukrepe, da zagotovijo, da med drugim sodne odločbe, razen odločb o ugotovitvi krivde, osumljene ali obdolžene osebe ne označujejo za krive, dokler tej osebi ni dokazana krivda v skladu z zakonom.

37 Iz uvodne izjave 16 Direktive 2016/343 izhaja, da je namen te določbe zagotoviti spoštovanje domneve nedolžnosti. Zato take sodne odločbe v skladu s to uvodno izjavo ne bi smele odražati mnenja, da je ta oseba kriva.

38 V tem okviru je treba ugotoviti, da je predmet Direktive 2016/343, kot je razvidno iz njenega člena 1 in uvodne izjave 9, določiti skupna minimalna pravila, ki se uporabljajo v kazenskih postopkih glede nekaterih vidikov domneve nedolžnosti in pravice biti navzoč na sojenju (sodba z dne 19. septembra 2018, Milev, C-310/18 PPU, EU:C:2018:732, točka 45).

39 Namen te direktive je tako okrepiti zaupanje držav članic v kazenskopravne sisteme drugih držav članic, kot to izhaja iz uvodnih izjav 4, 5 in 10 te direktive.

40 Čeprav člen 4(1) Direktive 2016/343 državam članicam dopušča prosto presojo pri sprejemanju ukrepov, potrebnih za namene te določbe, ostaja dejstvo, kot je razvidno iz uvodne izjave 48 te direktive, da raven varstva, ki jo zagotavljajo države članice, nikoli ne bi smela biti nižja od standardov, določenih v Listini in EKČP, zlasti tistih, ki se nanašajo na domnevo nedolžnosti.

41 V zvezi s tem je treba poudariti, da je domneva nedolžnosti zapisana v členu 48 Listine, ki ustreza členu 6(2) in (3) EKČP, kot je razvidno iz Pojasnil k Listini. V skladu s členom 52(3) Listine iz tega sledi, da je treba za razlago člena 48 Listine upoštevati člen 6(2) in (3) EKČP kot minimalno raven varstva (glej po analogiji, kar zadeva člen 17 Listine, sodbo z dne 21. maja 2019, Komisija/Madžarska (Pravice užitka na kmetijskih zemljiščih), C-235/17, EU:C:2019:432, točka 72 in navedena sodna praksa).

42 V Direktivi 2016/343 in sodni praksi v zvezi s členom 48 Listine ni natančnih navedb o tem, kako je treba določiti, ali je oseba v sodni odločbi označena za krivo, zato se je treba za razlago člena 4(1) Direktive 2016/343 zgledovati po sodni praksi Evropskega sodišča za človekove pravice v zvezi s členom 6(2) EKČP.

43 V zvezi s tem je Evropsko sodišče za človekove pravice štelo, da je načelo domneve nedolžnosti kršeno, če sodna odločba ali izjava nosilca uradne funkcije, ki se nanaša na obdolženo osebo, vsebuje jasno izjavo – brez pravnomočne obsodbe – da je zadevna oseba storila zadevno kaznivo dejanje. V tem okviru je to sodišče poudarilo pomembnost izbire izrazov, ki jih uporabijo sodni organi, ter posebnih okoliščin, v katerih so ti bili uporabljeni, in narave in okvira zadevnega postopka (glej v tem smislu sodbo ESČP z dne 27. februarja 2014, Karaman proti Nemčiji, CE:ECHR:20140227JUD001710310, točka 63).

44 Navedeno sodišče je priznalo, da mora nacionalno sodišče v sestavljenih kazenskih postopkih, v katerih se obravnava več osumljencev, ki jim ni mogoče soditi skupaj, da bi presodilo krivdo obdolžencev, nujno navesti sodelovanje tretjih oseb, ki [se] jim bo nato ločeno sodil[o]. Vendar je pojasnilo, da če je treba predložiti dejstva v zvezi z vpletenostjo tretjih oseb, bi se moralo zadevno sodišče izogniti temu, da bi se posredovalo več informacij, za katere ni potrebno, da bi se analiziralo pravno odgovornost oseb, ki jih je treba obravnavati pred njim. Poleg tega je to isto sodišče poudarilo, da je treba obrazložitev sodnih odločb formulirati tako, da se je mogoče izogniti morebitni prezgodnji sodbi o krivdi zadevnih tretjih oseb, ki bi lahko ogrozila pravično obravnavo obtožb proti slednjim v okviru ločenega postopka (glej v tem smislu sodbo ESČP z dne 27. februarja 2014, Karaman proti Nemčiji, CE:ECHR:20140227JUD001710310, točki 64 in 65; glej tudi sodbo ESČP z dne 23. februarja 2016, Navalnyy in Ofitserov proti Rusiji, CE:ECHR:2016:0223JUD004663213, točka 99).

45 Glede na to sodno prakso in kot je v bistvu navedel generalni pravobranilec v točki 91 sklepnih predlogov, je treba člen 4(1) Direktive 2016/343 razlagati tako, da ne nasprotuje temu, da je v sporazumu, kakršen je ta iz postopka v glavni stvari, ki ga mora potrditi nacionalno sodišče, navedeno sodelovanje obdolženih oseb, ki niso oseba, ki je sklenila ta sporazum in je tako priznala svojo krivdo, ki pa bodo obravnavane ločeno in so identificirane, če, prvič, je ta navedba nujna za opredelitev pravne odgovornosti osebe, ki je sklenila navedeni sporazum, in drugič, če je v istem sporazumu jasno navedeno, da se te druge osebe preganjajo v ločenem kazenskem postopku in da njihova krivda ni bila dokazana v skladu z zakonom.

46 V zvezi s tem je treba za nadzor nad spoštovanjem domneve nedolžnosti vedno analizirati sodno odločbo in njeno obrazložitev v celoti ter ob upoštevanju posebnih okoliščin, v katerih je bila sprejeta. Kot je na obravnavi poudarila Komisija, bi bilo vsako izrecno sklicevanje na neobstoj krivde soobdolžencev v določenih odstavkih sodne odločbe brez smisla, če bi bilo mogoče druge odstavke te odločbe razumeti kot prezgodnji izraz njihove krivde.

47 V obravnavanem primeru predložitveno sodišče navaja, da je – kot določa nacionalno pravo – za to, da obstaja hudodelska združba, potrebno sodelovanje vsaj treh oseb. Zdi se, da iz predložitvene odločbe torej izhaja – ob pridržku preveritve, ki jo opravi predložitveno sodišče – da je bila navedba petih obdolženih oseb kot sostorilcev kaznivega dejanja v sporazumu iz postopka v glavni stvari nujna za ugotovitev krivde osebe MH zaradi njenega sodelovanja v organizirani hudodelski združbi.

48 Kaže pa, da v sporazumu iz postopka v glavni stvari, kot je bil predložen predložitvenemu sodišču v odobritev, ni jasno navedeno, da se pet obdolženih oseb preganja ločeno in da njihova krivda ni bila dokazana v skladu z zakonom, kar mora preveriti predložitveno sodišče. Ker takega pojasnila ni, ta sporazum v nasprotju s členom 4(1) Direktive 2016/343 omogoča označitev teh oseb za krive, čeprav njihova krivda še ni bila dokazana v skladu z zakonom.

49 Iz predložitvene odločbe pa je razvidno, da ima predložitveno sodišče na podlagi nacionalnega prava možnost, da v okviru postopka odobritve spremeni pogoje navedenega sporazuma. V teh okoliščinah člen 4(1) te direktive zahteva, da se sporazum iz postopka v glavni stvari po potrebi odobri šele po njegovi spremembi, s katero je jasno navedeno, da se pet obdolženih oseb preganja v okviru ločenega kazenskega postopka in da njihova krivda ni bila dokazana v skladu z zakonom.

50 V teh okoliščinah je treba na postavljeno vprašanje odgovoriti, da je treba člen 4(1) Direktive 2016/343 razlagati tako, da ne nasprotuje temu, da v sporazumu, v katerem obdolžena oseba prizna svojo krivdo v zameno za milejšo kazen in ki ga mora potrditi nacionalno sodišče, kot sostorilka zadevnega kaznivega dejanja ni izrecno navedena samo ta oseba, ampak tudi druge obdolžene osebe, ki niso priznale svoje krivde in se preganjajo v okviru ločenega kazenskega postopka, če, prvič, je ta navedba nujna za opredelitev pravne odgovornosti osebe, ki je sklenila navedeni sporazum, in drugič, če je v istem sporazumu jasno navedeno, da se te druge osebe preganjajo v ločenem kazenskem postopku in da njihova krivda ni bila dokazana v skladu z zakonom.

Stroški

51 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (drugi senat) razsodilo:

Člen 4(1) Direktive (EU) 2016/343 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 2016 o krepitvi nekaterih vidikov domneve nedolžnosti in krepitvi pravice biti navzoč na sojenju v kazenskem postopku je treba razlagati tako, da ne nasprotuje temu, da v sporazumu, v katerem obdolžena oseba prizna svojo krivdo v zameno za milejšo kazen in ki ga mora potrditi nacionalno sodišče, kot sostorilka zadevnega kaznivega dejanja ni izrecno navedena samo ta oseba, ampak tudi druge obdolžene osebe, ki niso priznale svoje krivde in se preganjajo v okviru ločenega kazenskega postopka, če, prvič, je ta navedba nujna za opredelitev pravne odgovornosti osebe, ki je sklenila navedeni sporazum, in drugič, če je v istem sporazumu jasno navedeno, da se te druge osebe preganjajo v ločenem kazenskem postopku in da njihova krivda ni bila dokazana v skladu z zakonom.

Podpisi